

SAK:n puheenjohtaja Jarkko Eloranta
SAK:n edustajisto 16.5.2019

Arvoisa puheenjohtajisto, hyvät edustajiston jäsenet, kokousväki, työtoverit!

Säätytalolla sorvataan Suomelle uutta suuntaa. Hallitusohjelma on työn alla Antti Rinteen johdolla. Eduskuntavaalien tulos ja äänestäjien tahto tislataan kirkkaaksi näkemykseksi Suomen tulevaisuudesta viiden puolueen kesken. Osa on ollut huolissaan, ettei vaalien tulos näy hallitusneuvottelujen kokoonpanossa.

Vaalin tulos antoi kuitenkin selvän viestin siitä, että Sipilän hallituksen harjoittamalle politiikalle halutaan muutos ja se muutos pitää olla kohti tasa-arvoisempaa, yhdenvertaisempaa Suomea, jossa ketään ei jätetä taakse, eikä ketään sysätä syrjään. Harvojen edut on korvattava monien eduilla. Vain sillä tavalla yhteiskunta säilyy ehyenä ja yhtenäisenä. Vahva, eheä yhteiskunta on menestyvä ja onnistunut yhteiskunta. Siitä ovat pohjoismaiset hyvinvointivaltiot loistava esimerkki. Ja siinä viiteryhmässä Suomen on pysyttävä.

Poliittisen oikeiston ja yrittäjien suunnalla ollaan mahdollisesta hallituskoalitiosta ja -ohjelmasta poissa tolaltaan. Järkytys on ollut kova ja ehkäpä se on vaikuttanut ylilyönteihin puheenvuoroissa ja reaktioissa. Yrittäminen ja elinkeinon harjoittaminen sekä voiton tekeminen näyttävät heidän silmissään mahdottomalta, jos pilkkuakaan muutetaan Sipilän hallituksen politiikasta. Ajatus on kummallinen, varsinkin kun muistaa saman joukon viestin neljä vuotta sitten.

Silloin tämä joukko vaati ja painosti kaikkia yhteisiin talkoisiin. Toistuvasti he muistuttivat, että kovat ajat vaativat kaikilta uhrauksia ja että leikkaukset palkkoihin ja työehtoihin sekä sosiaalietuuksien heikentäminen ovat välttämättömiä asioita, jotta Suomi nousee jaloilleen.

Suomi on jaloillaan, heikennykset on tehty, mutta kaikki eivät ole yhteisiin talkoisiin osallistuneet. Suomi ei heikennyksillä noussut, iso merkitys oli maailmantalouden hyvällä vedolla ja EKP:n löysällä rahapolitiikalla. Palkansaajat, työttömät, eläkeläiset, sosiaaliturvan varassa sinnittelevät kyllä oman leiviskänsä hoitivat, mutta kaikki eivät talkoisiin osallistuneet.

Nyt kun Suomi ja suomalaiset tarvitsevat satsauksia vanhustenhoitoon, terveydenhuoltoon, koulutukseen ja perusteltuja parannuksia sosiaaliturvaan, tuntuu se olevan täysin ylitsekäymätön paikka näille neljän vuoden takaisten yhteisten talkoiden järjestäjille. Se on matalamielistä kiukuttelua ja demokratian ylenkatsomista.

Hyvät kuulijat!

Hyvinvointivaltio tarvitsee rahoituksensa. Se on ollut ja on hintansa arvoinen. Ympärilleen katsomalla voi havaita ja ymmärtää, paljonko maksaa se, ettei hyvinvointivaltioon satsata. Osattomuus ja näköalattomuus saavat aikaan epätoivoisia tekoja, eikä sellainen ilmapiiri ole menestyvän, innovoivan ja kansainvälisen, avoimen yhteiskunnan kasvualusta.

Oikeistopopulismi ja muukalaisvastaisuus sikiävät eriarvoisuudessa ja epätasa-arvossa, ja siksi on kaikkien suomalaisten etu – niin omistajien, yrittäjien, duunarien, työttömien kuin eläkeläistenkin – että Suomi säilyy ehyenä hyvinvointivaltiona, jossa kaikki pidetään mukana, jossa kaikille on mahdollisuudet, jossa kaikkien osaaminen, kyvyt, lahjat tulevat huomatuiksi sekä käyttöön ja jossa kenenkään ei tarvitse pelätä oman tulevaisuutensa puolesta. Pelko ja osattomuus eivät saa parhaita piirteitä esiin meistä ihmisistä, toisin kuin turvallisuus ja mukaan ottaminen.

Varmasti kaikki toivomme ja teemme työtä sen eteen, että yhä useampi pääsee kiinni työelämään. Saa työpaikan ja palkan, jolla tulee toimeen. Poliitiikan mantra on, että työllisyysaste on nostettava 75 prosenttiin. Mutta kuten usein käy politiikan julkisuudessa, käyttökelpoiset sloganit ovat yksinään kovin huonoja politiikan sisältöjen ohjaajia. Työllisyysasteiden kansainvälinen vertailu on myös hankalaa. Usein meitä verrataan muihin Pohjoismaihin ja todetaan meidän oleva pahnan pohjimmainen työllisyysessä, mutta jos katsomme tehtyjä työtunteja, olemmekin Tanskaa parempia – ja eikä Norjakaan ole kovin kaukana edellä. Ruotsiin meillä on vielä kirittävä.

Korkeamman työllisyysasteen maissa osa-aikainen työntekeminen on suurempaa kuin meillä. Ja taitaa olla niin, että meilläkin osa-aikaisen työn määrä kasvaa, kun työllisyysaste nousee. Julkisen talouden näkökulmasta se tarkoittaa, että verotuloja ei kerry samaan tahtiin kuin kokoaikaisista työsuhteista. Ja Suomessa osa-aikaista työtä tehdään usein vastoin omaan tahtoa. Ja sen ymmärtää. Osa-aikaisesta työstä saa harvoin palkan, jolla tulee toimeen. Ja jos palkallaan ei tule toimeen, toimeentuloa on täydennettävä sosiaalietuuksilla, kuten asumistuella, joskus jopa toimeentulotuella. Paikka paikoin tämän voi nähdä niin, että yritykset ovat ulkoistaneet palkanmaksun veronmaksajille.

Poliittinen oikeisto ja elinkeinoelämäkin toisinaan tarjoavat sosiaaliturvan ja erityisesti työttömyysturvan leikkausta keinoksi kohottaa työllisyysastetta. Sipilän hallituksen byrokratiakukkanen, työttömyysturvan aktiivimalli, on tämän ajattelun korkea veisu. Aktiivimallin tulokset kertovat kuitenkin tämän ajattelun täydellisestä haaksirikosta. Aktiivimalli ei ole parantanut työllisyyttä, eikä aktivoinut työttömiä, vaan lisännyt byrokratiaa ja kasvattanut työttömien katkeruutta sekä vieroittanut heitä entistä kauemmas työelämästä. Eiköhän tämä ole nyt nähty – aktiivimallin on mentävä.

Aktiivimallin leikkuri on leikannut useimmiten ikääntyneiden, työttömyysturvan lisäpäivillä olevien työttömien työttömyysturvaa. Se kertoo siitä, että tämä joukko ei ole päässyt ajoissa töihin tai palvelujen piiriin.

Hyvä edustajisto!

Työmarkkinakeskusjärjestöjen vuonna 2014 tekemässä eläkesopimuksessa sovittiin että, työmarkkinoiden keskusjärjestöt arvioivat tämän vuoden toukokuun loppuun mennessä työttömyysturvan lisäpäiväoikeutta koskevien muutosten vaikutuksia työntekijän työmarkkina- asemaan. Samalla tarkastellaan erityisesti sitä, miten vuonna 2012 tehdyssä työurasopimuksessa sovittu 60 vuotta täyttäneiden irtisanottujen oikeus työssäoloehdon täyttävään tukityöhön ja muihin aktiivitoimiin on käytännössä toiminut.

Parhaillaan tehdään selvitystyötä, ovatko eläkesopimuksessa sovitut ehdot toteutuneet. Selvää on, että tapahtuu lisäpäiville mitä tahansa – säilyvät ennallaan tai ikäraja nousee vuodella – ikääntyneiden oikeus palveluihin ja työssäoloehdon uusimiseen on säilytettävä nykyisellään, jotta heidän toimeentulonsa voidaan turvata.

Parasta työttömien aktivointia on henkilökohtainen palvelu ja kohtaaminen. Se myös parhaiten edistää työllistymistä. Palveluja ja henkilöstöä pitää olla myös ikääntyneiden työttömien käytettävissä. Se on välttämätöntä työllisyysasteen kannalta ja työttömien itsensä kannalta. Aktiivimallin poisto pitää ilman muuta toteuttaa, jos lisäpäivien ikärajoissa tapahtuu muutoksia.

Ikääntyneiden työllisyysasteen kohottaminen on merkittävä osa kokonaistyöllisyyden parantamista. Mutta tässäkin on muistettava se, että pelkästään etuusjärjestelmän muutoksilla ei saada kovin paljoa aikaan. Työpaikoilla esiintyy edelleen ikäsyrintää ja yli viisikymppisen työllistyminen on edelleen vaikeaa. Tähän on tultava muutos. Se muutos tarvitaan työelämässä.

Parasta olisi, että ikääntyneet eivät joutuisi työttömäksi, mutta valitettavasti tänä päivänä tilanne on se, että heidät usein vaihdetaan halvempaan ja nuorempaan työvoimaan, eikä heidän osaamisensa kehittämistä ole pidetty riittävästi huolta. Samoin työkyvyn ja jaksamisen ongelmat työntävät ikääntyneitä ulos työelämästä. Tähän on tultava muutos ja sen tekemiseen tarvitaan työnantajien asenteiden, toimintatapojen ja työvoiman käytön muutosta. Ja se ei onnistu pelkästään vapaaehtoisesti. SAK onkin esittänyt tuotannollis-taloudellisten irtisanomisperusteiden kirjaamista työsopimuslakiin. Nyt irtisanomisten kohdentaminen henkilöihin jää usein piiloon ja se antaa mahdollisuuden käyttää sellaisiakin perusteita, jotka ovat kiellettyjä. Näyttökynnys väärinkäytöksistä on korkea.

Edelleen työnantajat suorittavat verenvaihtoa organisaatioissa, kun haluavat niin sanotusti uutta osaamista taloon. Tänä päivänä se on helppoa ja halpaa. Riittäviä kannusteita ylläpitää henkilöstön osaamista ei ole ja siksi ajaututaan irtisanomistilanteisiin. Osaamisen kehittämisen nimiin vannovat kaikki osapuolet, mutta vastuullista maksajaa ei tunnu oikein löytyvän. Nyt työnantaja voi ulkoistaa kustannuksensa yhteiskunnalle irtisanomalla ikääntyneet, osaamisessa takamatkalle jääneet ja korvata heidät yhteiskunnan varoilla koulutetuilla uusilla henkilöillä – ei vaikuta kovin reilulta diililtä.

Vähintä, mitä pitää tehdä, on parantaa työnantajan maksamaa muutosturvaa. Sen kesto on pidennettävä ja entistä lyhyemmällä työuralla sekä nykyistä pienemmistä yrityksistä on päästävä sen piiriin. Muutosturva on myös toteutettava koulutuksena.

Työtä pitää pystyä myös muokkaamaan nykyistä paremmin ja helpommin. Jaksamisen kannalta työajat ovat usein kriittinen tekijä. Sen vuoksi työntekijöiden mahdollisuuksia itse vaikuttaa omiin työaikoihinsa – niin pituuteen kuin sijoitteluunkin – on vahvistettava. Suomessa työajat ovat Euroopan joustavampia, mutta joustot ovat usein ja vain työnantajien tarpeita tukevia. Yötyötä ja epäsäännöllistä työtä tehdään paljon, ja vaikuttaa, että se on kasvavasti näin. Yö- ja epäsäännöllinen työ on terveydellinen riski sekä fyysisesti että psyykkisesti. Nyt olisi otettava todellisia askelia kohti työntekijöiden työaika-autonomiata. Sillä parannetaan työssä jaksamista ja jatkamista.

Työaikajärjestelyt luovat todennäköisesti myös uusia työmahdollisuuksia nyt työttömänä oleville. Korkean työllisyysasteen maissa osa-aikatyö on yksi iso selittävä tekijä, kun verrataan tilannetta Suomeen. Työn jakaminen työaikajärjestelyillä on ilman muuta työllisyyttä parantava, työuria pidentävä ja työllisyysastetta kohottava keino. Kun kerran työnantajapuoli on vahvasti sitoutunut 75 prosentin yli menevään työllisyysasteeseen, olisi nyt oivallinen paikka osoittaa sitoutumista todellisiin työllisyystoimiin. Olisi tarpeen myös selvittää voidaanko erilaisin tukimuodoin mahdollistaa työkuorman keventäminen ikääntyneille työuran loppupäässä.

Työtä pitää voida muokata myös muutoin kuin työaikojen osalta. Työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus on huolestuttavasti kasvanut eikä kyse ole vain ikääntyneistä. Varsinkin nuoret uupuvat ja kärsivät mielenterveyden ongelmista. Tilanne vaatii huomiota ja korjaavia toimenpiteitä. Työtä pitää voida mukauttaa ja järjestellä niin, että loppuunpalamisia ei nykyistä tahtia tapahdu ja myös niin, että töihin paluu on mahdollista. Työmarkkinajärjestöt esittävät yhtenä keinona osatyökyvyttömyyseläkkeen entistä parempaa yhteensovittamista työtulojen kanssa, jotta taloudelliset kannustinloukut eivät ainakaan olisi työhön paluun esteenä.

Ikääntyneillä työn keventäminen ja osaamisen siirto nuoremmille ovat varmasti työssä jatkamista motivoivia tekijöitä. Ammatillista koulutusta on siirretty entistä enemmän työpaikoilla tapahtuvaksi. Työpaikkaohjaajista sen sijaan tuntuu olevan pulaa, heitä ei ole koulutettu, eivätkä he useinkaan saa korvausta tekemästään työstä. Työnantajien olisi syytä tarttua tähän työpaikkojen hiljaiseen ja näkymättömään tietoon ja osaamiseen, jota kokeneilla työntekijöillä on ja kouluttaa heitä työpaikkaohjaajiksi. Erinomainen mahdollisuus työurien pidentämiseen, työn muokkaamiseen ja senioriteetin kunnioittamiseen sekä arvostamiseen.

Keinoja siis löytyy, mutta löytyykö tahtoa, löytyykö rohkeutta, löytyykö edelläkävijöitä? Niitä nyt tarvitaan ja pallo on syvällä työnantajapuolen kenttäpuoliskolla.

Hyvät liittotoverit!

Työmarkkinajärjestöjen ja tulevan hallituksen yhteistyön soisi olevan tiivistä ja yhteisymmärrystä tavoittelevaa. Tupoja ei enää tehdä, mutta hallituksen harjoittamalla politiikalla on vaikutusta työmarkkinoihin ja työmarkkinoilla tehtävillä ratkaisuilla on vaikutusta hallituksen tekemisiin sekä tekemättä jättämissiin. SAK on valmis tulokselliseen, tavoitteelliseen ja tasapainoiseen kolmikantaneuvottelemiseen ja sopimiseen. Veto-oikeutta ei tarvita, jos on aitoa halua tehdä tasapainoisia sekä kestäviä yhteiskunta- ja työmarkkinapoliittisia uudistuksia. Nämä ratkaisut eivät synny hetkessä eivätkä heittämillä, mutta ajan, vaivan ja tarpeen ymmärtämisen kautta ne syntyvät. Ja siitä on näyttöjä.

Syksyn työmarkkinakierros kolkuttaa jo ovella. Samalla tihenee keskustelu siitä, voiko tuleva hallitus jotenkin edesauttaa ratkaisujen syntymistä liittojen välissä neuvotteluissa. Tuloverojen kevennyksiä on ehkä vähän vanhan tavan mukaisesti tarjottu sopimusneuvottelujen kyytipojaksi. Me olemme SAK:ssa todenneet, etteivät neuvottelut veroryppyä kaipaa. Suhdanneltilanne ei veronalennuksia vaadi ja julkinen talous ei niitä perustele. Palkansaajien ostovoiman kehityksen pitää perustua palkankorotuksiin, joista sovitaan liittojen välisissä neuvotteluissa.

Liittokierroksen kesto on myös pitkä alkaen alkusyksystä 2019 ja päättyen pitkälle kevääseen 2020. Sopimusviuhkan laajuudesta johtuen liittojen välisen koordinaation rakentaminen on haastavaa ja vielä haastavampaa on kytkeä hallituksen toimenpiteitä ja työmarkkinaratkaisuu.

Kilpailukyky sopimus langettaa edelleen varjoaan sopimusratkaisujen syntymiselle. Työajan pidentäminen 24 tunnilla hiertää monilla aloilla ja työaikakeskustelu nousee varmasti sopimuspyödyssä esille. Se kertoo kaikessa karuudessaan pakotetusta työmarkkinaratkaisusta. Pakotetut, poliittis-ideologiset ratkaisut jäävät hiertämään neuvotteluosapuolten välejä tavalla, joka haittaa normaalia, luottamukseen sekä keskinäiseen tekemiseen ja kehittämiseen pohjautuvaa sopimuspolitiikkaa.

Ja ne politiikan kauppamiehet, joiden jälkiä ollaan korjaamassa, ovat kadonneet taivaanrantaan kuin käytetyn auton kauppiaat. Takuuta ja palautusoikeutta ei ole ja ainoa vaihtoehto on itse korjata lommoille kolhittu luottamus ja sopimisen tapa. Työ voi olla kivulias ja riitaisakin, mutta toivon viisautta neuvottelijoille ja malttia päätöksentekijöille. SAK tukee omia liittojaan ratkaisujen tekemiseksi ja saavuttamiseksi, mutta neuvottelut ovat liittojen neuvottelut, emmekä me lähde niitä keskusjärjestöstä mestaroimaan.

Hyvät liittoverit!

Euroopan parlamentin vaalien ennakoäänestys on jo käynnissä. Vaali-innostuksen löytämisessä on tekemistä, vaikka EU-vaalit ovat hyvinkin tärkeitä ja merkityksellisiä. EU-kriittiset näyttävät kykenevän mobilisoimaan joukkojaan paremmin kuin se suuri enemmistö, joka luottaa unioniin ja pitää sitä EU:ta hyödyllisenä organisaationa. Brexitin myötä unionin kannatus kansalaisten keskuudessa on noussut huippuunsa. Varmasti myös Yhdysvaltojen, Kiinan ja Venäjän politiikan arvaamattomuus ja ennakoimattomuus on herättänyt valtaosan ihmisistä ymmärtämään vakaan ja yhtenäisen Euroopan tarpeen sekä merkityksen.

Yksikään Euroopan maa ei ole tarpeeksi vahva ja väkevä kisaamaan kaupassa, taloudessa tai turvallisuudessa super- ja suurvaltojen kanssa. Me tarvitsemme toisiamme pärjätäksemme paremmin maailmassa. Siksi oikeistopopulistien ja nationalistien iskulauseet kontrollin ottamisesta takaisin omiin kansallisiin käsiin on aivan käsittämätöntä ja vastuutonta höpöpuhetta. Kyse on siitä, haemmeko yhdessä Eurooppana ratkaisuja maanosamme ja koko maailman kiperiin kysymyksiin vai annammeko päätösvaltaa enemmän ja enemmän muualle maailmaan – Venäjälle, Yhdysvaltoihin, Kiinaan? Luotammeko näiden maiden päättäjiin enemmän kuin luotamme omiin eurooppalaisiimme.

Eurooppa on kauppamahti ja sellaisena se täytyy pitääkin. Suomi pienenä avoimena vientivetoisena kansantaloutena tarvitsee avoimia, sääntöihin perustuvia vientimarkkinoita. Sellaisia EU pystyy meille neuvottelemaan ja varmasti paremmin ja tehokkaammin kuin Suomi itse. Ja Euroopan parlamentti varmistaa, että näissä sopimuksissa noudatetaan korkean tason ympäristön ja sosiaalisen, työntekijöiden suojelun tasoa. Me tarvitsemme parlamenttiin edustajia, jotka puolustavat työntekijöiden ja ympäristön oikeuksia mutta ymmärtävät myös vapaan sääntöpohjaisen kaupan merkityksen eurooppalaisille palkansaajille.

Euroopassa on tehty virheitä, jotka ovat rapauttaneet kansalaisten luottamusta. Eurokriisin hoito, vyönkiristyspolitiikka, pakolaiskriisin hoitaminen ja talouden asettaminen ihmisten edelle ovat asioita, jotka ovat perustellusti saaneet kritiikkiä osakseen ja ihmiset vaatimaan muutosta. Muutos ei kuitenkaan synny oikeistonationalistien resepteillä. Ratkaisu syntyy rakentamalla sosiaalista Eurooppaa, – Eurooppaa, jossa työntekijöitä ja heidän oikeuksiaan suojellaan, minimiehtoja turvataan ja kehitetään sekä talouspolitiikan ajureina on muukin kuin itse asetettu julkisen talouden alijäämätavoite, joka tuottaa valtavia hyvinvointitappioita, tekemättä jääneitä investointeja ja miltei hallitsemattoman sosiaalisen levottomuuden legitimitietin puutteen ainakin osaan Eurooppaa. Me pystymme parempaan, Eurooppa pystyy parempaan ja me eurooppalaiset ansaitsemme parempaa.

Sosiaalinen polkumyynti on asia, johon monet ovat pettyneet. Lähetettyjen työntekijöiden asemaan tuli parannusta nykykomission kaudella, mutta tehtävää vielä on työehtojen valvonnassa ja tasossa. On kuitenkin hyvä näin vaalien alla huomata, miten eri poliittiset ryhmät toimivat Euroopan parlamentissa lähetettyjen työntekijöiden direktiivin uudistamisesta äänestettäessä. Osa poliittisista ryhmistä ei olisi halunnut parantaa lähetettyjen työntekijöiden asemaa.

Esimerkiksi Perussuomalaiset esiintyy täällä koti-Suomessa vankasti maahanmuuttoa vastaan ja perustelee kantaansa myös työmarkkina-asioilla ja työntekijöiden työehtojen puolustamisella. Mutta mitä tapahtuu todellisuudessa.

Jussi Halla-aho äänesti vuosi sitten parlamentin ECR-ryhmän – siis ryhmän, johon Perussuomalaiset EU-parlamentissa kuuluu – linjan mukaisesti lähetettyjen työntekijöiden direktiivin uudistamista vastaan. Euroopan parlamentin täysistunnossa äänestettävänä ollut uudistus oli saavutettu komission, neuvoston ja parlamentin neuvotteluissa.

Uudistuksen keskeisimpänä asiana oli vahvistaa, että työntekovaltion yleissitovan työehtosopimuksen kaikki palkkausta koskevat määräykset sitovat myös työnantajaa, joka on lähettänyt maahan työntekijöitä toisesta EU:n jäsenvaltiosta. Työnantajaa sitovat direktiivin mukaan esimerkiksi määräykset palkkaryhmittelystä, lomapalkasta ja lomarahasta.

ECR-ryhmä Halla-Aho mukaan lukien pyrki avoimesti heikentämään sekä lähetettyjen ja että kansallisten työntekijöiden suojaa. Heidän politiikkansa olisi antanut työntekijöitä lähettävän EU-maan yritykselle mahdollisuuden polkea työehtoja työntekemismaassa.

He pyrkivät avoimesti ja tietoisesti heikentämään työntekijöiden suojaa. Puolue, joka kotona esiintyy työväenpuolueena tekee tällaista Brysselissä. Euroopan rikkojille ja työntekijöiden pettäjille ei pidä antaa ääntäkään, vaan ääni on annettava sosiaalisen Euroopan rakentajille!"

Hyvä edustajisto!

SAK:n edustajistokausi on kääntynyt loppusuoralleen. Tämä edustajisto kokoontuu enää yhteen sääntömääräiseen kokoukseensa syksyllä 2019. Valmistautuminen uuteen edustajistokautteen on jo aloitettu strategiaprosessilla, josta tekin kuulette lisää tässä kokouksessa.

SAK on käynyt läpi suuren muutoksen vuodesta 2016. Toimintaa on uudelleen suunnattu, taloudellisia voimavaroja on vähennetty, roolia kirkastettu. Tekemistä on myös organisoitu strategisten hankkeiden kautta. Niistä te olette kuulleet niin toimintakertomusten kuin muutoin kokousten yhteydessä. Mahdollisuuksien aika on kartoittanut ja analysoinut tulevaisuuden työtä, sopimusyhteiskunnan vahvistamishanke on punnut työehtosopimuskoordinaatiota ja järjestämiskeskus on ollut vahvasti Vapaiden valtakunta -projektin taustalla. Yhteiskuntavaikuttamisen ja viestinnän tiivistämistä ja vaikuttavuutta on monin toimin pyritty parantamaan.

Ja SAK:n toimiston toimintakulttuuria on kehitetty. Työn tekemisen tapoja on muutettu, toimitilat ovat vaihtuneet ja organisaation sisäistä yhteistyötä ja tiedonkulkua sekä osaamista on nostettu uudelle tasolle. Työtä on tehty valtaisesti ja kuten aina, väliin on tullut pari muuttujaa, kuten aktiivimalli ja irtisanomislaki. Eikä työ aina ole ollut helppoa tai ratkaisut mukavia. Iso kiitos kuuluu SAK:n henkilöstölle, joka on kaiken tämän käynyt läpi, kestänyt, rakentanut, jaksanut ja tehnyt aivan upeaa työtä toistemme puolesta koko ajan. Kiitos!

Kiitos kuuluu myös Anille, edustajiston puheenjohtajalle. Sinä johdat nyt viimeistä kertaa SAK:n edustajistoa. PAMille valitaan kesäkuussa uusi puheenjohtaja ja itse aloitat uuden vaiheen elämässä. Me kaikki tässä salissa tunnemme varmasti suurta kunnioitusta ja kiitollisuutta sinua ja työtäsi kohtaan niin PAMissa kuin täällä SAK:ssa. Mutta palataan pidempiin puheisiin ja muisteluihin iltatilaisuudessa.

Hyvää kokousta meille kaikille!